

Bolygató 25. (2000. november)

Gólyabáli avatószöveg

Kedves Lány- és Fiúgólyák!

Vegyétek fel úszósapkátokat, kössétek fel az előkéteket, álljatok fél lábra, s mondjátok utánam a Bolyais Gólyák esküjét!

Én – ...– fogadom, hogy az alábbi pontok mindegyikét betartom.

Én – a béka feneké alól érkezett, riadt szemmel pislogó, göte-pete és ebihalzabáló, rövid csőrű, törpe növésű, és már kopaszodó, hiánytalanul szeplős, és fogatlan, hajszálér lábakon remegő Gólya, esküszöm, hogy:

1. A Bolyai felé közeledő felsőbb évest, főleg negyedikest, virágcsokorral, kalaplengetéssel, pezsgővel és bársonyszőnyeggel fogadom.
2. Ígérem, hogy csak néhány negyedikes, harmadikos, másodikos cipőjének megtörlése, megkötése, valamint kabátjának felakasztása után megyek fel a tanterembe.
3. Fogadom, hogy a büfétől távol tartom magam, és csak a többiek távozása után – rendezem azok számláit is.
4. Az osztályharc lehetőségeiről önként lemondok, az alsóbbrendű szerepét és az ezzel járó következményeket vállalom. Minden puskámat önként beszolgáltatom a felsőbb éveseknek.
5. Ha mégis lázadok, akkor szó nélkül vállalom a „karóbehúzásokat”, tanárain, diáktársaim szörnyű pillantásait.
6. Tanulmányi eredményemen csak a felsőbb évesekkel történt konzultáció után – javítok.
7. Az iskolai kellemetlen feladatokra önként vállalkozom, de sohasem pedálozok.
8. Ígérem, hogy az öltözőbe belépő felsőbb éves láttán mikroszkopikus méretűre húzom magam össze, a helyemet mindig átadom a tusolóban, és ha ez nem sikerül, önként futok egy Bolyai-kört.
9. Fogadom, hogy az ebédlőben előzékenyen viselkedek: A felsőbb évesek elveszett, ki nem váltott kajajegyét a sajátommal pótolom. A negyedikesek ebédjét kiviszem asztalukhoz, és „jó étvágyat” kívánok nekik. Igényük szerint egyéb szolgáltatásokat is elvégzek számukra: pl. szájtörlést, a forró ételt fűjöm, a hideget melegítem.
10. Ígérem, hogy egy Bolyai-életre megtanulom a sorrendet: negyedikes, harmadikos, másodikos – és én, a Gólya.
11. Fogadom, hogy egy évig viselem a Gólya fedőnevet, és Gólyához méltón viselkedem.
12. Most pedig fejet hajtok az iskolazászló előtt, iszom a Tudás italából, és megcsókolom a Bolyai Szent Tökét.

(Az itteni szövegváltozat Karádi Péter tanár úr és 1994-es csapatának „szüleménye”. Jó néhány gólyabálon „használt” nyersanyag volt. A Tíz év könyvében is megjelent.)

Beszámoló-féleség az 1990. évi Gólyabálról

Már régóta készültünk erre a nevezetes napra (Mindszent hava 26. napjára). Izgalommal vártuk, mi lesz, hisz napról napra egyre sűrűbben hallottuk a rejtélyes felhívásokat az iskolarádióban.

Eljött végre a várva várt nap, de persze ez a mi formánk, majdnem elmaradt az egész. Hogy miért? Hát ilyet kérdezni! A taxisok sztrájkja miatt. A közlekedés országosan lebénult, kétséges volt a tanulók beérkezése (no meg a vendégeké, a szülőké mégannyira), és persze,

hogy hazatalálunk-e? Taxit mindenesetre kaptunk volna, de szegény diák pénztárcája a buli után... Jobb nem beszélni róla.

„De hát minden jó, ha a vége jó, tortán díszlik a dió.”

Apropó: torta. Erre még visszatérünk.

A Gólyabál az ünnepélyes megnyitóval kezdődött. Majd az elsősök bemutatták műsoraikat. Mind az öt osztály példásan szerepelt, de nem kis büszkeséggel mondom – mivel I. B osztályos vagyok –, a zsűri a mienket találta a legjobbnak. Visszatérve a tortára, jutalmunk két gyönyörű csokis, gesztenyés torta volt. Nagyon-nagyon finom volt, ezt persze nem azért mondom..., csak úgy!

Köszönjük a fellépést a vállalkozó szellemű gólyatanároknak: Gyurgyik Györgyinek, Lázár Györgynének, Kaló Juditnak, Nagyné Könyves Editnek, Áipli Erikának, Vő Gabriellának, és a Jámbor – Karádi duónak.

A műsorok után a gólyák avatása kezdődött. Elsőként a feltétel nélküli tiszteletre és a tízórai leadására felszólító eskütétel hangzott el. Mi azóta is egyfolytában feltétel nélkül tisztelettel adózunk, ők pedig egyfolytában, a mai napig tízórainkra pályáznak (alig tíz perce váltam meg vérző szívvel a sonkás szendvicsemtől).

Na, de még az est fénypontjáról nem írtam, a régi, jó, öreg sorfalat senki nem úszta meg, tisztelet a kivételnek. Persze, a gólyatanárok sem. (Tőlük bezzeg nem kéri el a kaját!)

Végül, ezek után már csak a tánc, a tánc és a tánc, no meg az evés-ivás foglalkoztatta a „kék-zöld” gólyákat és a zsarnok „nagyokat”.

Üdv, és mindent köszönünk a többiek nevében is.

**A gipszes lábú riporter
(Schuller Dóra) az I. B-ből**

(Megjelent a Mi újság? 1990. decemberi számában, a 21. oldalon.)

Gúth Szabolcs

Társaim (12. E)

Találkoztunk egy esős hajnalon,
ősz volt – egy új ősz,
melyhez járt egy alkalom.
Nem ismertük egymást,
s nem ismertük a szólást,
mert új volt az érzés,
új volt s csupa kérdés.
Ki vagy te, meg te, meg ő?
Kétség volt mindenkiben,
s vajon a múlt feledhető?
Lassan indult, félve,
de a zúgolódásból dal lett,
s a „te, meg te, meg ő”-ből – Mi!
Együtt sírtunk, nevettünk,
s tanultunk kézen fogva repülni.
Szídtuk és bántottuk egymást,
mert ezt máshogy nem lehet,
fejünkre szórták az áldást
s a dicséreteket – nem is keveset.
Közös volt a félelem és a bű,
te vigasztaltál, ha mi,

s mi, ha te voltál szomorú.
Itt van egy kép rólunk, egy pillanat,
melyet megmarkolt erősen
s kitépett magából a forgatag,
a majd a következő percben
ismét önzőn elragad...
Hol vagy már? –
csak nem siratod magad,
mi vagyunk, ki felszárítja könnyeid,
s utána magadra hagy.
Felkészültünk a szárnybontásra,
már büszkék vagyunk egymásra,
készen állva harcra, feladatra.

(1999-ben végzett az „E” osztályban. Verse a 19. (2000. februári) számban jelent meg, a 24. oldalon.)

Bemutatjuk... - Harkai Hajnalkát

A Bolyai János Alapítvány kuratóriuma 1994-től adja ki pedagógus-díját. Ebben az évben eredményes oktató-nevelő munkájáért Harkai Hajnalka tanárnő vehette át e jelentős elismerést pedagógusnapon. A kitüntetéssel beszélgettünk pályájáról, bolyais éveiről, terveiről. Néhány szót pályakezdéséről. Mikor döntött és mi alapján a pedagóguspálya mellett? Hol kezdett tanítani?

– Nem emlékszem, hogy „döntöttem-e” valaha is vagy csak „így alakult”. Azt tudom, hogy már általános iskolában segítettem osztálytársaimnak, s mélyen érintett gimnáziumi tanárnóm egy mondata is: „Belőled jó tanár lesz, mert logikusan gondolkodsz és értelmesen tudod magad kifejezni.” Az biztos, imádtam a történelmet, mondhatnám, el sem tudtam tanulása nélkül képzelni az életemet. Így kerültem a debreceni egyetem bölcsészkarára, onnan pedig a pedagóguspályára. Cegléden kezdtem a tanítást egy szakközépiskolában.

– Hogy került az akkor még Széchenyivárosi Gimnáziumba? Mint alapító tanár felelevenítené a „kezdeteket?”

– Öt évet töltöttem Cegléden. Épp akkor kerültem Kecskemétre, amikor a tantestületet kezdték toborozni az akkor még épülő új gimnáziumba. Nagy öröm volt számomra, amikor 1987 tavaszán Klinger igazgató úr állást ajánlott, mert csak kollégiumi nevelőként tudtam volna Kecskeméten elhelyezkedni. Hihetetlen, hogy mindez 10 éve történt.

– Hogy értékeli az itt töltött éveket? Egyáltalán – hogy érzi magát?

– Nagyon vártam a gimnáziumot a szakközépiskolai kezdés után. Mindig úgy véltem, ezzel a tananyaggal és korosztállyal tudok talán a leginkább boldogulni. Nos, az eltelt tíz év valóban sok örömet adott. Büszke vagyok két (1992-ben és 1995-ben végzett) osztályomra. **Józsa Krisztián, Hegedűs István, Árgyelán Emese, Balogh Edina** versenyeredményeire, a kilenc jól érettségizett osztályra, és kb. az egy osztálynyira tehető, sikeresen felvett diákra. Az eredményekben kifejezésre jut a tanulók sok-sok munkája, az iskolavezetés támogatása, akik sohasem korlátoztak szaktanári és osztályfőnöki törekvéseimben, sőt: megkaptam munkám nyilvános elismerését is, amikor 1991-ben Miniszteri dicséretben, 1996-ban pedig Bolyai-díjban részesültem.

– Az utóbbi években megváltozott az iskola és a pálya megítélése, értékrendje. Mi tartja önt itt ennek ellenére? A hivatástudat? A gyerekszeretet?

– Hű, de nehéz válaszolni! Mostanában gyakran pánikba esem én is, látva a pálya tekintélyvesztését, anyagi leértékelődését. S bevallom, a változtatás gondolata is megkísért

időnként, amit egyébként még néhány éve is elképzelhetetlennek tartottam, de sem bátorságom, sem tehetségem, sem anyagi erőm nincs az „újat” kezdéshez. Szeretem az iskolai tevékenységet, s emellett szükségem van a szellemi alkotó munka örömére is, aminek lehetőségét a tanítás biztosítja számomra.

– **Van ars poeticája?**

– „**Jót s jól!**” Tudom, merész kijelentésre ragadtattam magam, de egész neveltetésem a lelkiismeretes helytállásra, a velem szemben támasztott elvárásoknak való tökéletes megfelelésre irányult. Ma is ezen elvek „foglya” vagyok, s nem tudok mást várni a diákjaimtól sem.

– **Több száz bolyais tanítványa van. Biztosan akad emlékeiben egy-két kedves történet, kérem, ossza meg velünk ezeket....**

– Mit is válasszak a rengeteg kedves történet közül? Az egyik osztálykirándulás harmadik napján mindenki gyomorrontásra ébredt. A velem lévő szülő bátorítására rummal kúráltam az osztályt. Vagy ki ne feledné **Szóke Szilvia** „Úristen, verik a Misit!” felkiáltását, s azt, hogy „erre” az osztály lányai egy emberként vetették magukat a nagyrédei diszkó helyi „erős emberére”... Nagy élmény volt „állandó” kiránduló partnerévé válni Mészárosné és Haralyi tanárnő osztályainak... És hogy is lehetne feledni azt, hogy egy pesti színházlátogatás alkalmával elveszítettem három kislányt. Az eset borzasztóan kínos volt, mivel az egyik tanuló édesanyja általános iskolai tanárnőm volt...

– **Tervei? Vágyai? Mit kérdezne önmagától tíz év múlva?**

– A kérdést hallva valahogy azonnal József Attila verssora, a „**Meddig lesz hely, hol felolvashatod**” aggodalma jutott eszembe. Azt hiszem, sokunkat tart bizonytalanságban az iskola és a magunk jövője felől a pénztelenség, a diáklétszám csökkenése, a közoktatás átszervezése körüli tétovázás. Remélem tehát, nem veszíti értelmét tíz év múlva sem a következő kérdés: „**Még mindig a Bolyaiban találnak meg visszatérő tanítványaid?**”

(A Bolyai-gimnázium alapító tanára, történelem-földrajz szakos. Az interjú a 9. (1996. decemberi) számban, a 7. oldalon volt olvasható. Annak szerkesztett változata pedig a Tíz év könyvében.)

Történelemtanulás – másként

„Kecskemét is kiállítja nyalka verbunkját” – szölt a toborzódal az 1849/49-es forradalom és szabadságharc évfordulójára emlékező iskolai ünnepségen, s nem véletlenül. Idei rendezvényeink középpontjában ugyanis szűkebb pátriánk, Kecskemét múltjának felidézését állítottuk abban az iskolában, amelyben a diákok közel fele kollégista és bejáró. A Bács-Kiskun Megyei Levéltár dokumentumainak fénymásolataiból rendezett kamara kiállítás, a Katona József Múzeum munkatársának, Székelyné Körösi Ilonának az előadása, s az iskolai történelemverseny résztvevőinek kutatómunkája is a városhoz való kötődés elmélyítését célozta... Iskolánkban tavaly rendeztünk először történelem tárgyból házi versenyt 30-40 diák részvételével, a történelem tantárgy fontos szereplőinek (Hunyadi Mátyás) és eseményeinek (honfoglalás, francia forradalom) jobb megismertetése, illetve a játékos önművelés lehetőségének megteremtése érdekében. Idén továbbléptünk, hisz nem csupán feladatlapok megoldását vártuk, hanem szóbeli megmértetésre is lehetőséget adtunk, s ráadásul csapatversennyé fejlesztettük a vetélkedőt, hogy élvezetesebbé tegyük.

Örömünkre 10 osztály tizenkilenc négyfős csapata nevezett be a versenybe. Az első fordulóban a városhoz kötődő nevezetes történelmi személyek nyomait, emlékeit kellett felkutatni a várost járva, s a helytörténeti munkákat forgatva. Nagy élmény volt a könyvtár nyüzsgését látni, mivel többek közt az egész „versenygondolat” megszületését a könyvtárhasználatra szoktatás, ill. az iskolai könyvtár állományának megismertetése sarkallta.

Ennél már csak a sok-sok helyes megfejtés olvasása jelentett nagyobb örömet, s annak az újbóli tudatosodása – remélem a diákokat is megérintette ebből valami –, hogy milyen gazdag is városunk történelme. A múlt század 40-es éveiben Kecskemét 44 ezer fős lakosságával Pest és Debrecen mögött az ország harmadik legnépesebb városa volt példás vallási türelemről tanúságot tévő városközponti templomaival, országos ismert iskoláival, amelyek korszakos jelentőségű írók, politikusok és katonák eszmélését segítették. Itt tanult Táncsics, a „Hírös város” elnevezést országosan ismertté tevő Petőfi és barátja, Jókai, aki a város megtartó erejét a következő szavakkal fogalmazta meg később: „Itt nem lehet belőlem ember és különösen itt lett belőlem magyar író.” De itt járt iskolába a szabadságharc két katonája, Klapka György és Gáspár András is. A városhoz ugyan nem kötődik 1848/49 egyetlen sorsdöntő eseménye sem, de elődeink életüket s vagyonukat nem kímélve bátran kivették részüket a haza védelméből. Kecskemét lelkes népe Kossuth figyelmét sem kerülte el. 1848. szeptember 25-ei toborzóbeszédére ezrek fogtak fegyvert, s a szabadságharc leverése után a biztos halált is vállalva szótták számosan Noszlopy Gáspárral egy Ferenc József császár elleni merénylet szálait.

A verseny első fordulójából nyolc csapat jutott a döntőbe, amelyet már a forradalom és szabadságharc történet szenteltünk, teret adva a nyilvános szereplésnek. Felidéztük a kor legfontosabb dokumentumait, megidéztük a korabeli eseményeket a kortársak feljegyzései alapján, de voltak képek, ismerni kellett a csatákat, a főbb szereplőket... Ezen a napon kapcsolódtunk a helytörténethez, amennyiben Gömör Frigyes kecskeméti író verses 12 pontját, illetve Szalkay Gergely honvédőrnagy Emlékiratait is felhasználtuk a verseny feladatainak összeállításához.

A megérdemelt győzelmet a 11. D-ből az Endre Mónika, Bálint Beáta, Fejes Annamária, Kovács Róbert összetételű csapat szerezte meg. Második a 11. A: László Viktória, Ecsedi Viktória, Törőcsik Rita, Kovács Antal. 3. a 11. C: Zubornyák György, Pető Gabriella, Takács Róbert, Sebestyén Gábor.

A zsűrit – *Búti Csaba elnök, Dani Erika, Huberné Fekete Elvira, Tóth Mónika* – s jómagamat, aki a verseny lebonyolítását is vállaltam, a 12. C diákjaival (Illés Hilda, Kozák Virág, Rédei Zsuzsa) a diákok felkészültsége, s a vetélkedő lelkes fogadtatása folytatásra ösztönöz, s kell-e jobb alkalom egy újabb erőpróbára, mint ezeréves államiságunk 2000-ben esedékes ünnepe?

Jövőre is lehet történelmet tanulni – másként.

Harkai Hajnalka
Munkaközösség-vezető

(Megjelent a 16. (1999. áprilisi) számban, a 14. oldalon.)

Elve: Mindent tökéletesen
Akinek matektanára újat tudott mondani
(Közelkép Iván Szabolcsról)

Szűrős szemek néznek rám, amikor a 11. C-s körből beszélgetni invitálok Iván Szabolcsot. Csak nem leckét csináltál?

– Hát... csak segitettem nekik – mondja mosolyogva. – Szoktam.

– **Igazán jó évet zártál. Eredményeid imponálóak. A Szőkefalvi-Nagy Gyula matematikaversenyen országos második, a Gordiusz tesztversenyen szintén országos második, megyei első, az Arany Dániel matematikaversenyen győztes, az Irinyi János kémiaaversenyen országos nyolcadik, a megyei matematikaversenyen második lettél. Honnan a matek iránti szereteted?**

- Édesanyám matematika-kémia szakos tanár. Ő „fedezett fel”. Rengeteget foglalkozott velem általános iskolában. Ő adta le a tananyagot nekem – odahaza.
- **Hogy kerültél a Bolyaiba?**
- A félegyházi Dózsa-iskolába jártam. A környéken a Bolyai volt az egyetlen olyan gimnázium, ahol matematika tagozat indult. Hozzá jött még a számítástechnika.
- **Csodabogárnak tartanak, tudod-e?**
- A matek az nagyon jó dolog. És furcsa, hogy az a mindenem? Nagyszerű érzés látni, tudni, hogy épülnek egymásra a dolgok, logikailag. Igen, a logikája miatt szeretem a matekot. A tárgy sokat segít nekem a fizikában és a kémiában is. Ezekben az elméletet elég tanulnom, a számítási feladatok jönnek maguktól. Itt a gimnáziumban nagyon élvezem matektanárom óráit. Ő az, aki tudott újat is mondani!
- **Kitűnő vagy. Hova tovább?**
- A programozó matematika szakot szeretném választani a JATE-n.
- **Szabadidőben mit csinálsz?**
- Zenét hallgatok. Fő elvem, hogy jó zene legyen. A szerző másodlagos. Sokszor veszem észre, hogy a IX. szimfóniánál kötök ki.
- **Testvéred is hasonló érdeklődésű?**
- Az egyik most elsős, ő is ide jár, a C-be. A legkisebb hetedikes a Dózsában.
- **Mi a fő elved?**
- *Mindent tökéletesen!*
- **Barátság?**
- Fontos. De az életben igazi barátság nagyon kevés van. Nekem szerencsére vannak jó barátaim.
- **Mit tartasz a sikerről?**
- Tetszik, élvezem, ha elismernek. A bizonyítás vágya sarkall újabb sikerekre. Doppingol.
- *Szabolcs kitartó, szorgalmas, céltudatos, következetes tanuló* – kapcsolódik a beszélgetésbe **Varga József** osztályfőnök-matematikatanár. – *Osztálytársai elismerik tudását, s jól illeszkedik a közösségbe is.*
- **A megyében a legnagyobb ellenfél a bajai III. Bélás gimnazista, Ivaskó György.**
- Igazán nagyszerű ellenfél. Minden versenyen találkoztunk. Örülünk egymásnak, mert mindig van miért, s ki ellen küzdeni. Fizikából, azt hiszem, ő a jobb. Matematikából mindig kétesélyes a verseny, többször csak a számítógép tudott köztünk különbséget tenni.
- **És a kémia?**
- Eredményeim alapján **Svihrán Éva** kémiatanárom arra biztatott, tegyem le a vizsgát a harmadik évfolyam anyagából. Megcsináltam. Most a kémiaórák helyett van időm mással is foglalkozni.
- **Hallottam, tévé helyett inkább olvasol.**
- Egy-két nagyfilmen kívül nemigen nézek tévét. Most olvastam King Titkos ablak, titkos kert c. könyvét. Mondhatom, jó volt.
- **A fiúknak autók a kedvenceik. Neked melyik a kedvenced?**
- Tulajdonképpen én az „autót” szeretem, utána a lányok jönnek.
- **Kedvenc sportod?**
- A golf... – Látva meglepődésemet, hozzáteszi: – A precízsege miatt tetszik. No, azért ne tessék azt hinni, hogy lerágom a körmeimet egy golfközvetítés alatt. Nem, erről szó nincs.
- **Jelenleg mi most a legfontosabb számodra?**
- Hogy folyamatosan jól érezzem magam. Vidám vagyok. Az eredmények csak így jönnek.

Kovács István

(Az interjú a 15. (1998. decemberi) számban, a 43. oldalon jelent meg. Szerkesztett változatát a Kecskeméti Lapok Krétakör rovatában olvashattuk, 1998. december 17-én.)

Köszöntjük a tízéves énekkart

Alig van iskolai rendezvény, szakmai est, ahol a bolyai énekesek, szólisták ne szerepelnének. 1988-ban alakult a gimnázium kórusa Jámbor Zsolt vezetésével. Vele beszélgettünk emlékekről, sikerekről, a jubileumról, tervekről. Hogy is kezdődött?

– 1988-ban óraadóként kerültem a Széchenyivárosi Gimnáziumba. Két évfolyam tanulóból szerveztük meg a kórust. Akkor azt hittem, egyszer beindul, s utána már megy magától. Nem így működik. Valahogy minden év egy-egy újrakezdés. A mai rajzteremben voltak a kóruspróbák, a mainál kicsit rosszabb körülmények között. Akkor minden többszólamú megszólalásért mindannyiunknak meg kellett küzdeni. Nagyon büszke vagyok azokra a lányokra, hiszen a mai eredmények alapjait ők rakták le. S engem is, mint tapasztalatlan karvezetőt sok mindenre megtanítottak. Két év telhetett el, amikor önző módon csak lányokból megalakult a kamarakórus. Az első éveken a lakásomon voltak a próbák. Ma már itt az iskolában. Két és fél éve fiúk kezdeményezésére alakult a férfikar. Azt hiszem, mindannyiunk öröme.

– Az évek bizonyították, a zene teremtő erő, közösségformáló. Hogyan látja ezt?

– A zene, az éneklés itt a Bolyaiban nem csak tárgy. Az órák mellett az egyéb zenei megnyilvánulások legalább ilyen fontosak. Ezek közül a kóruséneklés nem passzív befogadó élvezet, hanem alkotó munka. Örömmel, szenvedéssel, mosollyal, bosszankodással, könnyedén és verítékezve születik meg egy-egy kórusmű előadásra... A megszületés, az előadásra készülődés folyamatában igaz barátságok is szövődnek. A munka előtti és utáni percek, a jó hangulatú kórustáborok, az osztály és évfolyam keretek messze túlhaladó ismeretségek, ezek tényleg teremtő erőt jelentenek. És én is gazdagabb lettem. Minden kórustag mosolyával, durcás hangulatával, egyéniségével.

– Emlékezetes fellépések sokasága van a bolyais énekkar(ok) mögött. Melyekre a legbüszkébb?

– A legfontosabb eredmény, hogy évente az első osztályos kórustagokkal mindig elkezdődhet, újra kezdődhet a munka. A legbüszkébb arra vagyok, hogy 70-80 ember a matematika, a történelem és a biológiai tanulmányok mellett, a nyelvvizsgák ellenére fontosnak tartja a közös éneklést. Büszke vagyok arra is, hogy a legtöbb kórustag valahol másutt is kórusban énekel. A konkrét eredményekről: a leánykar és a vegyes kar eddig csak arany minősítést szerzett az Éneklő Ifjúság kórustalálkozókon, sőt az utóbbi két évben a Kórusok Országos Tanácsának Dicsérő oklevelét is megkapta. A kamarakórus pedig az Év kórusa kitüntető címet nyerte el. Büszke vagyok a külföldi fellépésekre. A legmélyebb élményeket talán a csíkszeredai, csíksomlyói éneklések hagytak bennem. Megtisztelő volt a Kodály 110. születésnapjára kiírt országos zeneszerzői pályázat egyik díjnyertes művének megszólaltatása az ünnepi koncerten. Legalább ilyen fontosak az iskolai fellépések. Talán hihetetlennek tűnik, de az itt felhangzó tapsok önbizalmat tudnak adni.

– Hogyan ünneplik az évfordulót?

– Ötévenként, reméljük hagyományt teremtve, visszahívjuk a régi kórustagokat. Velük együtt ünnepelünk. Így lesz ez az idén is. Egy rövid koncertre készülünk – meglepetésekkel, és utána pedig baráti beszélgetéssel, régi és videokazetták lejátszásával emlékezünk majd – közösen. Az igazi készülés persze a munka. Évről évre mindig többet, mindig egy kicsit nehezebbet.

(A Bolyai ének-zene tanára, 1989-től dolgozik az intézményben. A vele készült interjú a 15. (1998. decemberi) számban volt olvasható, az 5. oldalon.)

A zene örömeért

Kevés iskolában van Zengő aulához hasonló, immár több éve tartó rendezvénysorozat. Hogyan, milyen céllal született? – kérdeztük Jámbor Zsoltot.

– A zenei nevelés – bővülő ismeretszerzés, a készségek fejlesztése is. A cél az, hogy minél többen lehessünk részesei a zenei élményeknek.

– **Igen rangos, sokak számára irigylésre méltó az itt fellépő művészek, együttesek névsora.**

– Igen. Sok hangversenyterem örülne hasonló koncertsorozatnak. Rendszeresen fellép nálunk Gregor József operaénekes, Sebestyén Márta népdalénekes vagy a Muzsikás együttes, de itt volt a közelmúltban Gonda János és Cseh Tamás is, nagy sikerű koncertet adott az Ars Nova Énekegyüttes s a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar is. A Zengő aula sorozat bizonyítja, hogy a különböző zenei stílusok jól megférnek egymás mellett. Több száz bérletesünk van. Régi tanulóink is visszajárnak a koncertekre, ez is a zene hatása, a nemes iskolai hagyományok folytatása, s életben tartása.

(Megjelent a Kecskeméti Lapok 1997. december 11-i számában.)

Kákonyi Noémi

Végre, hétfő!

Táncsics-kollégium. 228-as szoba. Hétfő. Fél hét. – Jó reggelt! Ébresztő! – szólal meg a portás csengő hangja. A szobában töksötét. Mindenki mozdulatlan. Tíz perc múlva kopogtatnak. – Lányok! Ébresztő! Lesz első órájuk?

Hát persze, hogy lesz. Ki ne hagyna ki egy jó kis angolórát! Csak nem elaludtunk?! Pedig hogy kipihenhetjük magunkat a hétvégi német fordítás és a jó kis irodalmi esszé közti tízpercben! Jaj! A mai reggelit – sajnos – ki kell hagyni!... Fél óra múlva már az iskola kerítése mellett baktatunk. Nagyon nagy önuralom kell ahhoz, hogy már bent végig ne rohanjunk a folyosón mindenkit magunkhoz ölelve, miközben ezt kiabáljuk: „*Otthon! Édes otthon!*”

Az osztályba érve látjuk, nem csak mi vagyunk így ezzel. Becsöngetnek. De mi lesz, ha elmarad az *angolóra*, fordul meg néhányunk kis fejében. A tanteremhez érve változik reménykedésünk... A tanár már bent ül... Fordítunk és fordítunk. Ő meg csak kuncog egyikünk-másikunk kiejtését. 45 perc múlva fájdalmas búcsút veszünk tőle... *Irodalom*. No, itt aztán érdekes dolgokat tudhatunk meg az angol romantikáról, meg a franciáról is néhány monumentális alkotás kapcsán. És ha még jó kedve is van a tanár úrnak, a kedvenc csapatáról is, hogy az mit csinált hétvégén, de az ismerősökről sem feledkezik meg, a volt kiváló tanítványokról, csakhogy minket bosszantson. Már ki is csöngettek, pedig még csak a tizedik oldal vázlatnál tartottunk, amit persze holnapra betéve kér a könyvvel együtt... A szünetben rohanás a harmadikra. *Fizika*. Már halljuk is, hogy mi mennyire tehetségesek vagyunk... „Elkezdődik hát az óóóra, térhetünk is nyugovóóra...!” Ez a 45 perc a relaxálás ideje. Eszünk, társalgunk, alszunk, a többség az óra végére fel is ébred. Hát ilyen előzmények után „lépünk be” a dupla *németbe*. A tanárnőnek ma különleges napja volt, nem írtunk dolgozatot, nem feleltünk, és csak kétoldalnyi fordítást kaptunk házi feladatra... Már a hatodiknál tartunk: jön a *matek*. Tanárnőnk – mindannyiunk „sajnálátára” – beteg. A helyettesítő meg nem magyaráz, pedig ha tudná... Az utolsó óra következik: a *rajz*. A tanárnő is, meg mi is „óriási” jelentőséget tanúsítunk ennek az órának. Ilyenkor döbbenünk csak rá, hogy nekünk nem itt a helyünk, hanem a Kandóban!

Véget ért a móka mára, zárul diri mókatára.

A hétfőben az a legszörnyűbb, hogy sok más óráról – sajnos – le kell mondanunk, pedig milyen jó is lenne egy kiképzős tesi vagy hogy is bírjuk ki a hét első napját kémia nélkül?!

Fél három. Rohanunk vissza a koleszba, hogy átadhassuk magunkat *a lehető legjobb időöltésnek, a tanulásnak*, és felkészülhessünk a keddi, még ennél is csúcscsuperebb találkozásokra.

(A glossza szerzője 2001-ben érettségizik a „D” osztályban. Írása a 16. (1999. áprilisi) számban jelent meg, a 21. oldalon, ám legnagyobb sikerét akkor érte el, amikor a Kecskeméti és Alföldi Lapok is közölte 1999. szeptember 9-én.)

Kaló Judit: Mit jelent nekem a Bolyai?

Számomra a Bolyai az első munkahelyet jelenti, a munkalehetőséget, hivatásom gyakorlásának helyszínét. Itt kezdtem dolgozni az egyetem elvégzése után.

Itt nyílt alkalmam arra, hogy gyakorlati tapasztalatokat szerezzek tanításban, a nevelésben és az osztályfőnöki munka területén. Ez utóbbi nagy kihívást jelent számomra, mert fontosnak tartom, hogy diákjaim minél többet ismerjenek meg a körülöttünk lévő világból, és tisztában legyenek önmagukkal. Megpróbálok segítségükre lenni, hogy könnyebben megválaszolhassák a bennük fölmerült kérdéseket.

Legfontosabb álmomnak, itt a gimnáziumban azt tartom, hogy a megszerzett tudásom legjavát átadjam az általam tanított osztályoknak, és emellett a rám bízott tanulókat ne csak oktassam, hanem neveljem is, hogy kikerülve ezekből a padokból felnőttként is megállják a helyüket az életben.

(A matematika-fizika szakos tanárnő a tízéves évfordulón készült körinterjúra adott válaszát közöljük most, amely a 12. (1997. decemberi) számban jelent meg, a 9. oldalon.)

Kelemen Éva

Paprika

„Ha sok cseresznyepaprikát madzagra fűzünk, abból lesz a paprikakoszorú. Pedig a paprika ugyanannyi, éppoly piros, éppoly erős. De mégse koszorú. Csak a madzag tenné? Nem a madzag teszi. Az a madzag, mint tudjuk, mellékes, harmadrangú valami. Hát akkor mi?” – írja Örkény egyperces novellájában.

De mintha csak az iskoláról írt volna. Mert ott is minden fontos. Bár jóllehet, ha végeztél, senki sem fogja megkérdezni tőled a „paprikakoszorú titkát”. Sok szülő mondja: – *Bárcsak tanulhatna még! Hisz a tanulás a legkönnyebb...!*”

Milyen buták. Vegyünk, pl. egy jogász apukát, neki mit is kell tudnia egy cseresznyepaprikáról? Annyit, hogy a paradicsommal ellentétben nem csöpög, így a törvénykönyveket bújva is nyugodtan beleharaphat, és érezheti a sok szárazság mellett a paprika zamatát. Ellentétben velünk! A diáktól egy kicsit többet követelnek. A történelemtanár elvárja, hogy miközben paprikát eszem, folyton jusson eszembe, hogy honnan származik. Igen, igen. „*Dél és Közép-Amerikából. Magyarországon pedig a XVIII. század óta termesztik.*” A biológiatanárom azt szeretné, ha ízei mellett mindig eszembe jutna, hogy *Capsicum annuum* a csucsorfélek családjába tartozó konyhakerti fűszer- és gyógynövény, amely C, A, P vitaminokat is tartalmaz. Miközben ezt igényli, nekem már a paprika emésztésén jár az eszem. A rajztanárom meg elvárja, hogy mielőtt megeszem, rajzoljam le elől-, hátul- és oldalnézetben, de az árnyékról sem feledkezzek ám meg. A magyartanárom szívébe zár már akkor is, ha rövid „i”-vel írom, a mondat elején meg nagy „P”-vel.

Ezek után mit mondjak, a kedvem is elmegy. Inkább eszem paradicsomot. Egy biztos: paprikából sokoldalúan kell megfelelni a diáknak. A táplálkozás is érdekes, de csak addig, amíg kezembe nem kell vennem a tankönyvet. De én matematikus szeretnék lenni! De nem jobb ám az orvosira vagy bölcsésznek készülőknek sem, akiknek jól kell ismernie a *parciális deriválás* minden műveletét. Sajnos, ez így lesz még jó ideig!

Nem csoda, hogy néhány tanuló agyában már megfordult, miért is nem lett inkább paprika?! Mennyivel könnyebb is lenne akkor! De nem kell búslakodnunk: a reinkarnáció szerint még erre is megvan minden esélyünk!

(A szerző 2000-ben érettségizett a "B" osztályban. Glosszája a 16. (1999. áprilisi) számban jelent meg, a 23. oldalon, közölte a *Kecskeméti Lapok Krétakör* rovata is, 1999. augusztus 5-én.)

Kiss József

Arany Jánoshoz

Az évek elszálltak, a papír már sárga.
Nem tudom, megmaradt-e lelked ifjúsága.
Tiéd *walesi bárd*, tiéd *rab gólya*.
Te vagy a nemzet költője, írója.

Kertben mímelve mit éreztél, mit láttál?
Tudjuk már. Minden a versben áll.
Tudjuk, hogy *az élet egy összezsúfolt táncterem*,
Amit elnyelt a halál, a sötét verem.

A lejtőn visszatekintve vajon mire gondoltál?
Tudjuk már, mindent leírtál.
Azt is, miért akartad *letenni a lantot*,
Mert barátod nem hagyhatta el a sírhantot.

Ágnes asszony lelkébe vajon hogyan néztél be?
Gondolom, és hogy a történetnek mára már vége.
A bűnös a lepedőt már nem mossa,
De miénk munkásságod, az új nemzedék jussa.

Az évek elszálltak, a papír már sárga.
Tudom, hogy megmaradt lelked ifjúsága.
Nem pusztítja el sem eső, sem szél.
Rendületlenül tovább él! *Tovább! Tovább!*

Aranyfátyol

Arcodat aranyfátyol takarja.
Hogy ne lássalak, ezt akarja?
Nem, dehogy! Miért is tenné;
Az egyetlen örömet elvonná?
Nem ezt teszi, csak játszik.
Hajadat látom, aranynak látszik.

Hozzad lépek, felhajtom a fátylat,
Arcodat nézem, rajta minden vágyat.
Gyönyörű a szín és a forma.
Ott leszek, mikor elalszol ma!
Jó éjszakát!

Csak játék?

Ha azt hiszed, játszom, tévedtél.
Komolyan gondolom, lehet ősz vagy tél,
Tavasza vagy nyár, bármelyik évszak.
Az útirány lehet dél, észak,
Éjszaka vagy nappal,
Holddal kelne vagy a Nappal.
Nem számít, ha ázok,
Ha a decemberi esőtől fázok.
Mindig ott várok rád.
Nem csak játék. Már tudhatnád!

(1999-ben érettségizett a „B” osztályban. Több versét közölte újságunk. Az itteniek a 13., a 14. és a 15. (1998-ban megjelent) számokban voltak olvashatók.)

Klinger Ádám

Emlékkép...

(Részlet) Életem 10 évvel ezelőtti időszaka volt a legszebb teremtő korszak. Együtt terveztük az iskolát a mérnöki és kivitelező szakemberekkel: a tágas aulát, tornatermet, klubot, a jól felszerelt és otthonos szaktantermek, az osztályközösségek meleg kis falait. Amíg ezek a tárgyi feltételek megvalósultak, nem kevés időt, energiát, anyagiakat jelentettek a szervezőknek, a városnak. **A szép az volt benne, hogy közös munka volt.** Mire felépült a Gimnázium, már valamennyien éreztük munkánk gyümölcsét, nemcsak külsőben vált a városrész meghatározó épületévé, hanem környéke is szerveződött, a kerítés, az alakuló udvar, a futópálya, a sportpálya – egyöntetűen modern jövőt láttató volt 1987-ben. A legmeghatározóbb azonban az 1987/88-as tanév alapító négy osztálya volt. Egyedi egyenruhájuk mellett a tiszta öntudat jellemezte az első gólyákat, hogy iskolaalapítók. Ezt tudniuk kellett, hiszen **minden hagyomány az iskolakezdők munkáján alapszik...** Ezt segítette aztán a tantestület, amely akkor kezdett szerveződni. **Bolyais tanárrá válni ugyanolyan nagy tét volt, mint „bolyais diáknak” lenni.** A szerveződő tanári karnál a szaktudás, melyet az egyetemi évek indexe igazolt, a legfőbb mérce volt az idekerülésnél.

... Nyelvi gimnáziumként indultunk (német, angol, francia, finn, orosz, olasz nyelvek oktatásával) és egy „fél osztály” matematika tagozattal. Mára a testneveléssel, illetve számítástechnikával bővült a speciális képzés...

A megyei és országos tanulmányi versenyeken is a felfelé ívelés, az egyre nagyszerűbb eredmények konstataálhatók. Számos területen – így matematikában, az idegen nyelvek területén, illetve a sportban – **eredményeink országos figyelmet vívtak ki magunknak...**

A legnagyobb büszkeséggel szólhatunk arról a **demokratikus légréőről**, mely az első perctől kezdve az iskola szellemiségét jellemzi. Az első demokratikus lépés valóban a gimnázium névválasztása volt. A kiírt pályázaton Deák, Klapka és Bolyai neve közül lehetett

választani... A diákság és a tantestület a Bolyai János Gimnázium mellett döntött, és ma már nekem is nagyon kedves ez a név. Jobban megismertük a tudós, az ember és a filozófus Bolyait, és a valóban méltatlanul elfelejtett matematikus így került hozzánk egyre közelebb.

1988-tól kezdve, amikor még alig volt iskoláknak kapcsolata külföldiekkel, a bolyaisok Graz-Reinbe, Augsburgba, az olaszországi Chioggiába, a francia Vauvert-be és Epernay-be utaztak cserekapcsolat révén. Testvériskoláink közül egyik legkedvesebb az erdélyi, csíkszeredai Márton Áron Gimnázium, ahol az évenkénti énekkari fellépéseink maradandó élményt nyújtanak tanárnak, diáknak egyaránt...

A demokratikus szellemiség teremtett aztán olyan hagyományokat is, mint a Bolyai-napok, a Bolyai-díj diákoknak, tanároknak.

Az általános műveltség alapjainak lerakását célozza meg a jövőben is az iskola, gimnáziumi érettségire fog felkészíteni és a tehetséggondozást vállalja fel a speciális tagozatokkal. A legnagyobb érdemnek az elmúlt években azt tartom, hogy a humán kultúra terjed iskolánkban. A mindennapi tanulás mellett a Bolyai emlékezetes rendezvények gazdája ma. Ide sorolhatók a **Bolyai-hét** színvonalas eseményei, a nemzetközi kitekintést adó sportversenyek, a **Zengő aula** hangversenyei, a megyei népdaléneklési verseny. **A Bolygató folyóirat a vers- és irodalomszerető s –értő ifjúság létét mutatja. Mindezek csak örömmel tölthetnek el bennünket, mert igazi közösséggé vált a Bolyai-gimnázium...** *(Iskolaalapító, a Bolyai igazgatója 1987-től. Földrajz-biológia szakos tanár. Emlékképek a széchenyivárosi új gimnáziumról című írása a Tíz év könyvében volt olvasható. Abból közlünk részleteket.)*

„Nem készen kaptuk, teremtettük az iskolát!”

– **Az Ön iskolateremtő, - szervező munkájára nagyon is illik a Bolyai-gimnázium névadójának híressé vált mondata: „... a semmiből egy új, más világot teremtettem.”**

– 1986-ban neveztek ki ide igazgatónak. Akkor még csak a „zöld övezet”, s egy-két épületszerkezet-rész volt látható. **Sebő László tervezőmérnök** kérésünkre készségesen korrigálta eredeti elgondolásait, hozzáigazítva azt a pedagógiai munkához szükséges feltételekhez. Aztán sok segítséget kaptam szakfelügyelő kollégáimtól, akikkel a pedagógiai programot állítottuk össze... A szülők egy részét ... sikerült megnyerni speciális programjainkhoz, újszerű elképzeléseinkhez. Ezeken a beszélgetéseken éreztem, hogy **túl kell „terjeszkednünk” Kecskeméten**, s a nagyon sok tehetséges, vidéki gyereknek kell helyt adnunk. Azt hiszem, hogy a **hajósi, keceli, duanegyházi, kalocsai, nemesnádudvari, kiskőrösi, kaskantyúi, szabadszállási, lakitelki, izsáki, lajosmizsei, kerekegyházi, kiskunfélegyházi, örkényi** gyerekek **nem bánták meg, hogy minket választottak... Békés és Szolnok megyei tehetséges sportolók, nagyszerű gyerekek jöttek hozzánk tanulni...** Egy pedagógus életében ritkán adódik olyan lehetőség, hogy nem készen kapja a munkát. Nekünk, akkor, alapítóknak szép és nehéz feladatot kellett elvégeznünk. ***Nem készen kaptuk, teremtettük az iskolát!***

– **Hogyan értékeli a gimnázium tíz évét?...**

– Ma jegyzett, ismert iskola a Bolyai-gimnázium. Országosan is elismert eredményeink vannak. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy azok a programok, pl. az idegennyelv-oktatás, a matematika- és számítástechnika-képzés, amelyeket kezdetkor is „alapnak” tartottunk, azok ma is meghatározzák profilunkat. Ehhez jött még hozzá a testnevelés. **Az évek során mind a tanulóknak, mind a kollégáknak erősödött a Bolyaihoz való kötődés...**

– **A kilencvenes években átrajzolódott a kecskeméti gimnáziumok szerkezete.**

– Tantestületünk úgy ítélte meg, hogy a Bolyainak **nem a formát kell megváltoztatni, hanem a korszerű, tartalmas munkát kell folytatni, s tovább építeni.** Újszerű

együttműködést alakítottunk ki az ún. társulások iskolákkal, a lajosmizseivel, az izsákival, a kerekegyháziival, a kecskemétiéik közül a Vásárhelyivel, a Béke térivel, az Aranyiskolával vagy a Hunyadi János iskolával. A beiskolázási körünk tehát nem szűkült le, sőt: az új pedagógiai programok egymásra épülését is szolgálja, jól segíti e kezdeményezés.

A Lapok hasábjain is szeretném megköszönni a szülőknek, valamennyi bolyais tanulóknak, tanárnak azt a segítséget, munkát, amelyet a gimnázium hírnevének, hagyományainak meg- és elismertetésében végeztek.

Kovács István

(Az ünnepi beszélgetés Klinger Ádámmal a 12. (1997. decemberi) számban jelent meg a 3. oldalon. Az interjú szerkesztett változatát (amelyet itt olvashatunk) a Kecskeméti Lapok 1997. december 11-i száma közölte.)

Komonyi Zsuzsa

Városunk szépe

A Miss World Hungary országos szépségversenyen Komonyi Zsuzsa kecskeméti diáklány lett a második helyezett.

Kecskeméti udvarhölgy

A hétvégén megkoronázták a Miss World Hungary legszebb hölgyét... Arra azonban kevesebben gondoltak, hogy az első udvarhölgynek járó címet a kecskeméti, 17 éves Komonyi Zsuzsa kapja, a Bolyai-gimnázium harmadéves diákja. Hogyan döntötte el, hogy indulni fog a neves versenyen?

– Ez teljesen váratlanul történt. Meghívtak a Töserdő Szépe versenyre énekelni, s ott látott Fásy Ádám, a Miss World Hungary nemzeti igazgatója, s biztatott, hogy induljak el a szépségversenyen. Egy hét gondolkodási idő után a családdal közösen úgy döntöttünk, hogy megpróbálom.

Tételek, mint feltételek

– Milyen előzményei voltak a döntőnek?

– Azt tudni kell, hogy több száz jelentkező közül huszonöten kerültünk be az augusztus 16-ai középdöntőbe. A zsűri előtt fürdőruhában kellett megjelenni, ahol intelligencia-felmérő is volt. Tizenkettőnket választották ki, s elvittek Horvátországba, edzőtáborba. Szó szerint az volt, mert úsztunk, futottunk, koreográfiát gyakoroltunk. Komoly munkát végeztünk, de azért több szép helyre is ellátogattunk...

– Mi történt a hazaérkezés után?

– ... Augusztus 27-én találkoztunk a 21 tagú zsűrivel, akik előtt beszélni kellett magunkról, majd tételeket húztunk, s azokra kellett válaszolni.

– Milyen jellegűek voltak ezek a tételek?

– ... Össze kellett hasonlítani Nyugat-Európa ifjúságát a magyarokéval vagy a szépségről és a reklámról kellett beszélni.

Szépen énekelt

– Izgult a gálán?

– Annyira nem, mert úgy éreztem, számomra ennek a versenynek nincs tétje, mivel nagyon szépek voltak a lányok... Másokért izgultam. Egyébként nagyon jó kis csapat jött össze, sokat

segítettünk egymásnak. Szeretném megemlíteni a másik kecskeméti lány, Nagy Szilvia nevét, aki szintén bejutott a döntőbe. Nagyon jó barátság alakult ki kettőnk között...

– **Az esten ... énekelt.**

– Mivel Fásy Ádám hallotta, hogy tudok énekelni, a műsorvezető Geszler Dorottya megkért, hogy a színpadon is énekeljek, és egy Whitney Houston-számot adtam elő.

– **A közönség a legszebbnek találta. Közrejátszott ebben az is, hogy énekelt?**

– Minden bizonnyal, mert akinek tetszett az énekem, azok közül sokan rám szavaztak.

Színművészet

– **Ezek után mik a tervei?**

– A döntőbe jutott 12 lány mindegyike egyéves fellépési lehetőséget kapott különböző tévéműsorokban. Természetesen tovább folytatom a gimnáziumot. Érettségi után szeretnék a Színház és Filmművészeti Főiskola musical szakára jelentkezni, ugyanis az éneklés az egyik kedvenc időtöltésem.

Néhány adat Komonyi Zsuzsáról: 168 centiméter magas, mellbőssége 83, dereka 60, csípője 86 centi. Kedvenc étele az ananással töltött pulykamell, itala pedig az ásványvíz és a Fanta. A fiúknak elszomorító hír, hogy már van barátja.

Szentirmay Tamás

(Az interjú a Kecskeméti Lapok 1999. szeptember 2-ai számában jelent meg, amelyet a Bolygató is átvett ugyanakkor (17.szám, 46. oldal.)

Kosaras lányok

Van közöttük olyan játékos, akinek teljesítményeit a tanári kar és a diákok sokasága is elismerte. Kiemelkedő teljesítményt nyújt Elek Mónika, Herczeg Éva és a válogatott kerettag, Pálvölgyi Tímea. Velük beszélgettem. Mit jelent számotokra a sport, konkrétan a kosárlabda?

– **Elek Mónika:** Egyik életcélommá vált a kosárlabda. Fontos, hogy az edzéseken hajtsunk, de akadnak olyan pillanatok, mikor nagyon elfáradunk testileg, és főleg szellemiekben. A sport révén könnyebben ismerkedem emberekkel, sok ismerősre tettem így szert.

Herczeg Éva: Csak hobbi szinten kezdtem el, és végül egyesületbe kerültem, így vált komollyá számomra a sport. A kosár az kívülről is szép, hát még ha az ember dolgozik és hajt. A megfelelő edzés-teljesítmény nagyon fontos.

Pálvölgyi Tímea: A kosarazás az életem szerves részévé vált. Az edzők, a játékosok mind kiegészítik a mindennapjaimat. Nem titok, a kosárlabda a kedvenc sportom.

– **Mióta üzitek?**

– **Endre M.:** Kőrösladányban kezdtem, 11 évesen a pályafutásomat.

Herczeg É.: Ez jó kérdés. Várj egy pillanatot, mindjárt kiszámolom. Ez lesz a kilencedik évem.

Pálvölgyi T.: Pontosan hat éve.

– **Milyen felnőttek között játszani kamaszként?**

– **Endre M.:** A légkör először feszült volt. Tartottunk a felnőttek ingerlékeny felindulásaitól. Azonban egy év után egészen jól alakult a csapat közösségi szelleme. A fiatalokat elfogadták, és a hibáinkat korrigálták mind a pályán, mind azon kívül.

Herczeg É.: Nagy megtiszteltetés számomra, hogy ilyen fiatalon felnőtt csapatban játszhatok. Sokat lehet a nagyoktól tanulni és rendkívüli érzés velük edzeni.

– **Timi, beszéljünk a válogatottról!**

– Jelen pillanatban a kadet válogatott kerettagja vagyok...

– **Hogyan éltek? Kik a példaképetek, kedvenc ételeitek, italotok. Milyen típusú fiú tud levénni benneteket a lábatokról?**

– **Endre M.:** Ennek a sportnak ára van, ezért fel kell adni az éjszakai életet, és csak ritkán tehetem meg, hogy elmenjek szórakozni. Példaképeim közé sorolom Rodmant, aki külön magatartása miatt tetszik nekem. Női ágon pedig edzőtársam, Tóth Márti küzdeni akarása ösztönzi az én személyiségemet is. Remélem, hogy még sokat játszunk együtt. Az evés terén elfogult vagyok, mert félek az elhízástól. De szeretem az egzotikus ételeket, például a rákot. Az én álomhercegem az, akit majd a későbbiek során fogok megismerni.

Herczeg É.: Nagyon lekötnek az edzések, de ennek ellenére van idő, hogy bulizzunk. Egy jó mérkőzés után jó egy buli. Tanulás mellett a tréningek bizony nehezek... A dinamikus élet nagyon fontos számomra. Kedvenc ételém a sajttal töltött pulykamell, italom a rostos. Milyen az ideális fiú? Olyan, aki sportos, legyen idősebb és megértő. Fontos, hogy magas legyen, mint jelenlegi barátom, Halmai Gábor. Példaképem pedig Balogh Judit.

Pálvölgyi T.: Nem vagyunk mások, mint a többiek, csak az életünk kicsit terheltebb. Ha komolyan veszi valaki azt, amit csinál, minden akadályt le tud győzni, például a tanulást is. Megfigyelhető, hogy a sportolók többsége jól tanul. Nekem nincs igazán példaképem. Véleményem, ha „nem hiszel magadban, senki sem fog hinni benned.” Én egyébként mindenevő vagyok – de Timike csoki-függő, hallom édesanyám hangját. A fiúkról? Egy kosarashoz csak magas fiú illik, de én a különleges és kissé hóbortos fiúkat kedvelem.

– **Jövők?**

– **Endre M.:** Felsőoktatási intézménybe szeretnék menni és folytatni a kosarazást.

Herczeg É.: Jaj, jaj... Ez nagyon fogós kérdés. Ha leérettségizek, Pécsre szeretnék menni, és ott tanulni, illetve kosarazni.

Pálvölgyi T.: Az édesapámat nagyon szeretem, és az ő nyomdokaiba szeretnék lépni, aki jogász. Pécsre szeretnék majd tanulni és természetesen kosárlabdázni.

Farkas Csaba

(A beszélgetés Farkas Csaba Egész egyszerűen: Bolyai c. könyvében volt olvasható, a 29. oldalon.)

Kosik Sándor

Haláltánc

Itt az idő!
Átkozott!
Az óra újra éjt hozott.
Táncra fel!
Mozdul a hant
s rögtön a másik.
Táncra fel!
Csontok csörögnek,
két koponya csattan,
csitt, csak halkan!
Táncra fel!
Egy ugrik,
másik hempereg,
tombol az ördögi sereg.
Táncra fel!
A temető nyugodt helye

fergetes vihar tere.
Táncra fel!
Megállj! Az óra üt.
Helyére vissza minden csontlakó!
Pillanat... s a csontsereg távozott...
A városban valaki szörnyűt álmodott.

(1991-ben érettségizett a „D” osztályban. Versét 1990-ben a Diákköltők első találkozásán olvasták fel. Verse a 2. számban (1994. januári) számban jelent meg, a 8. oldalon.)

Kovács Gergelyről – Ölvödi Emese interjúja

- **Tanár úr a 10 órás kosárgálán elnyerte a Bolyai Legsportosabb Tanára címet. Úgy gondoljuk, megérdemelt helyre került ez az elismerés. Profizmusán látszott, hogy valamikor aktívan is űzte a sportágat. Melyik a kedvenc csapata, s kik a kedvencei?**
- Őszintén szólva, nincs kedvenc csapatom.
- **Melyik két csapat mérkőzését tekintet meg mostanában a legszívesebben?**
- Az Albacom – Körmend összecsapást. Világviszonylatban pedig a Chicago Bulls – Lakers meccset.
- **Az ön életében nagy szerepet játszik a sport. De jól tudjuk, imádja családját is. Mesélne róluk?!**
- Tudjátok, három gyermekem van. A legidősebb Zsófi. Ő és a fiam, Soma, már iskolások. Az ÉZI-be járnak. A legkisebb Barnabás. A zenéhez sajnos nincs nagy vonzalmuk, de a sporthoz annál inkább. De majd az ÉZI-ben megtanulnak énekelni is.
- **Tanár úr Szarvason járt iskolába, a Bányaiban volt középiskolás. Volt-e szerelmes diákkorában? Hány barátnője volt, s ki közöttük a legszebb emlék?**
- Nem tudok számot adni..., se több, se kevesebbet, mint a mostani diákoknak...
- **Hol és hogyan ismerkedett meg a feleségével?**
- Kecskeméten ismerkedtünk meg, kilenc évvel ezelőtt, a sport révén. Ő is aktív sportoló volt. A kosárlabda hozott össze bennünket.
- **Önnek ki tetszik egy hölgyben? Van ideálja?**
- Nincs ideálom. Nekem nem csak a külsőség a fontos. Az „egység” együttesen hat rám. Fontos, milyen a nő kisugárzása...
- **Hagyná szíve hölgyét nyerni egy ön számára fontos meccsen?**
- Nem.
- **Tanári pályafutása alatt mi volt a legemlékezetesebb diákélménye?**
- Kezdő tanárként volt egy rossz élményem. Az egyik diákom azt mondta, hogy lehetetlené teszem a dolgait. Megutálta a tesit, pedig korábban lelkes volt. Ez a legnagyobb kudarcom. Pozitív élményem: a tavalyi szalagavatón nagyon nagy sikert aratott az osztályom.
- **Ha kapna egy fantasztikus ajánlatot egy másik iskolától, elfogadná vagy alaposan meggondolná...**
- Nem fogadnám el. Ragaszkodom a Bolyaihoz.
- **Hogy érzi, mire képes ön a pénzért? Kapzsi?**
- Nem vagyok kapzsi, de a pénznek fontos szerepe van a mindennapjainkban. Nem célként, hanem eszközként. Ahol nagy a család, ott több kenyér kell.
- **Hogyan jellemezné önmagát?**
- Átlagos alakja vagyok a gimnáziumnak. Nem az a fajta tanáreszmény, aki él-hal a hivatásáért, inkább kedveli a tevékenységét.
- **Mennyire heves vérmérsékletű? Gyorsan ki lehet hozni a sodrából?**

– Nem vagyok én heves vérmérsékletű...

– **Ha lehetősége lenne rá, mit változtatna meg életében?**

– Pont a napokban gondolkoztam ezen. A tanítás, mint tevékenység, nagyon fontos számomra, de a teljes boldogsághoz, úgy érzem, valami hiányzik... A tanári társadalom nagy részét jellemzi ez a konfliktushelyzet, ez az életérzés. Ez alól én sem vagyok kivétel. A társadalmi elismertsége a szakmának rossz. Persze, az is lehet, hogy erről részben a tanári társadalom is tehet. Én szeretek tanítani, edzéseket tartani, a diákokkal való kapcsolatomban is normális, de jó lenne, ha ebből meg is lehetne élni. Egyébként meggyőződésem, hogy a legnagyobb öröm a jól végzett munka utáni öröm, a tartalmas tevékenység, ami meghatározó az ember számára?

– **Van kedvenc vice?**

– Az utasszállító gépet hozza le a leszálló pályára a pilóta. Az összes féket behúzza, az összes ellenturbinát bekapcsolja, mindent megtesz. Így a gép megáll pár méterre a kifutópálya vége előtt. A pilóta törli a homlokát, és odaszól a másodpilótának: – Ez aztán húzós volt. Állítom, a pálya nincs hosszabb 80 méternél! – Az lehet – szól a másik –, de legalább három kilométer széles.

– **Mi a kedvenc színe?**

– A zöld.

– **Étele?**

– Szilvás gombóc.

– **Itala?**

– A friss gyümölcsturmix és a sör.

– **Zene?**

– Nincs nálam előnyös élvező zenei stílus. Ahogy szokták mondani, sok mindent hallgatok.

– **Mit szeretne megvalósítani a jövőben?**

– Továbbra is boldog családi életet szeretnék élni, és biztosítani a gyerekeinknek ezt. Úgy nevelni őket, hogy tudjanak örülni az apró dolgoknak is, és élvezzék azt a dolgot, amit éppen csinálnak az életben. Én személy szerint természetes anyagokból, elsősorban fából szeretnék építeni egy kis házat a vízpart telkemen. A fa, mint építőanyag mindig is érdekelt.

– **Köszönjük a beszélgetést.**

Az interjú elkészítésében Czérna Szimonetta és Farkas Balázs segített.

(Kovács Gergely tanár úr 1990 óta testnevelő a Bolyaiban. Az interjú a 15. (1998. decemberi) számban jelent meg, az 50. oldalon.)

Dr. Kovács István: „Zrinyit diákkorom óta nehezen emészttem”

Olyasvalakit szeretnék bemutatni, aki eddig minket kérdezett-interjúvolt, rólunk írt. Engem nem tanított, de diákjai sokat meséltek róla. Ez tett kíváncsivá. Ki is ő? Beszélgetőtársam dr. Kovács István tanár úr.

– **Mióta tanít a Bolyaiban?**

– 1990 óta.

– **S magyart...**

– Magyar nyelvet és irodalmat. Ez ugyanis két tantárgy. Önálló jegyekkel. „Magyaros” jellemző, hogy 12 éven keresztül külön osztályozzuk, az érettségig aztán „egybemossuk”. Helytelen.

– **Melyiket szereti jobban, a nyelvészetet vagy az irodalmat?**

– A nyelv a gyökér és a törzs, az irodalom „csak” virág. A nyelvtan más. De nem az a száraz, „megjegesedett stílus”, amit belőle csinálnak. A nyelvtan objektivitása miatt könnyebb

tanítani és értékelni is. Az irodalmi feleletekben sok az egyéni, a lelki, az érzelmi töltet. Ezt nagyon nehéz osztályozni, legszívesebben ilyen szövegeket használnék, hogy „Remek!”, „No, jól van, ez bizony közepszerű...”, „Jaj, minek szenvedtél, aranyoskám!”. Visszatérve kérdésemre: a nyelvtant könnyebben, az irodalmat nagyobb kedvvel tanítom.

– **Magyartanárnak készült?**

– Nem. Orvosnak. 18 és fél ponttal nem vettek fel. Akkor húsz volt a maximum... S „annak idején” a fizika és biológiai mellett volt tartalékom magyarból és oroszból is. S oda felvettek. Nem bántam meg. Szerettem csinálni... A társadalmi megítélés pedig majd” csak megváltozik. Arról a korszakról pedig, a mostaniról meg kár beszélni, ahol a csaló válik tévésztárrá, a tudós embert meg észre sem veszik. A mérnököt is csak akkor, ha összedőlt a háza. Az orvosról meg akkor írnak, ha botrányba keveredett. Visszatérve: ez a pálya szép, de irgalmatlanul nehéz.

– **Emlékszik még érettségijére?**

– Június 13-án – pénteken – érettségiztem. 13 órakor, tizenharmadikként. Nem írtam magyarból, mert nyolc féléven át, nyelvtanból is, irodalomból is jeles voltam. Én most is bevezetném ezt. Matekból is! Megérdemelné az illető! Matematikából azonban írásbeliztem. (4-re értem!) Szóbelin Tóth Árpádot húztam. Történelemből pedig – amit kellőképpen megutáltatott velem tanárom – három részre szakítottam az országot, elég egyéni módon.

– **A magyartanárnak van-e kedvenc írója?**

– Persze, hogy van. Soroljam? Mindenkor hajlandó vagyok Adyról, Babitsról, Radnótiról, Shakespeare-ről, Moliere-ről és Dosztojevszkijről beszélni. Ezt állítólag tanítványaim is „tudják”, elég sokszor „tapasztalják” is. Ha húzni akarják az időt, „kérdéznek”, s én állítólag szívesen „belemerülök”...

– **Van-e olyan író, akit nem szeret?**

– Zrínyit diákkorom óta nehezen emészttem. Ugyanilyen ellenszenvvel vagyok E. T. A. Hoffmann-nal.

– **Tanítványai jó kis órai történetekről beszélnek, anekdotákról, amivel kiegészíti az anyagot...**

– Én saját órámom se szeretek unatkozni...

– **Mondana...?**

– A szent életűnek beállított pécsi püspök, a „magyar Martialis”, Janus Pannonius bizony kamaszfejjel igen jó kis erotikus verseket írt, s nem olyanokat, amelyek az elsős tankönyvben szerepelnek. Pl. Az *Egy házasságtörőre* c. epigrammájában így ír: „*Miért koslatsz még Crispusnál is jobban a szomszédasszony után, Arbus? / Mért nem a nőd öle kell? / Ellankaszt-e talán a szabadság és a jogos kéj? / S nem hergel föl egyéb, mint a tilos szerelem?*”... Ehelyett mit kap a diák? „Dunántúli mandulafát”, „tábori betegséget”, „névváltozást” meg „búcsút Váradtól”. Kamasz tanítványaim a „másik” Janus Pannoniust is ismerik. „Utána olvasnak”... Vagy tudod-e, hogy Weöres Sándor filozófiából (!) doktorált „a vers születéséről”, Pécsen? Vagy hogy Reich Lajos volt Rejtő Jenő igazi neve?

– **Önt egy nagyon szigorú tanárnak tartják.**

– Tényleg? Pedig csak rendpárti vagyok. A jó munkához ugyanis rend kell. Amikor én elkezdem az órát, onnan kezdve bizony a demokrácia csak korlátozott fokban érvényesül... A szigor és az igényesség összetartozik. De ha az osztályaim magyarátlagait nézem, 4.52, 4.03, 4.35, 4.18..., igazán nem vagyok szigorú.

– **Van-e kedvenc tanítványa?**

– Nem is egy. Csakhogy őket sok esetben még osztálytársaik sem tudják „beazonosítani”. És tán „ők” sem sejtik... Ez így jó... A múltkor egyest adtam az egyiknek. Remélem, nem látszott rajtam, de nagyon megviselt. De hát „tök” volt akkor!

– **Ars poeticája?**

– Nagy László írta egy helyütt: „**Műveld a csodát, ne magyarázd!**”

– **Mit nem szeret az életben?**

– A hülyítést, a középszerűséget, órán a hisztit és a technokratákat.

– **Azt mondják Önről tanítványai, azért jó, mert kiszámítható...**

– Ezt témazárók előtt vagy után hallottad tőlük? Igyekezem korrekt lenni. Olyan szinten követelek elsőben is, mint az érettségim. S olyan mélységben kérdezek érettségim, mint elsőben. Ez mindkettőnknek jó. „Ezt” adtam, „ezt” kaptad, s megmondom még, hogy pluszban mit kérek.

– **Szeret írni?**

– Nagyon.

– **Melyik írására a legbüszkébb?**

– Az 1983. szeptember 25-én, az ELTE-n megvédett „*Kép – jel – képjel – jelkép*” c. bölcsészdoktori disszertációmra, vagy a chicagói Szivárvány c. lapban publikált *Pintér Lajos költői nyelvéről* szóló 1996-os dolgozatomra. *A magyar film társadalomképe* c. tanulmányomra (1988), és az általatok is ismert *Tíz év könyvére*, amit szerkesztettem és az *Irodalmi Bolygatóra*.

– **Mi is érezzük, milyen gonddal és szeretettel szerkeszti a Bolygatót.**

– „Ö” a kedves gyerek. Országosan és szakmailag is elismert újság. Rang is benne megjeleni! Az érték – a színvonal! Olyan tanulóknak köszönhető ez, mint **Magó Pista, Németh Zsóka, Vasvári Saci, Csupor Anti (ők ketten Forrás-díjasok), Laczkó Erzs, Bárnai Árpai, Braunitzer Gabi**. S még valamit: ma nagyon kevés iskolának van működő újságja. A mienk példaadó ebben is.

– **Kérem rövid válaszait a következőkről: Műfordítás!**

– Olyan, mint a nő: ha szép, nem hű; ha hű, nem szép!

– **Pongyolaság.**

– No, ez aztán van döggivel a tévékben, meg a közéletben. *Illyés* írta: „*Aki a szavak használatában pontatlan, az a gondolat ellen is vét.*”

– **Kezdő tanár...**

– ... Ne legyen az egyetemi padot elhagyva olyan, mint az a gépkocsivezető, aki mihelyt megkapta a vezetői engedélyét, nyomban gyűlölni kezdi a „gyalogosokat”. Egy tanár sohasem veszítheti el a visszapillantó tükrét! Ha elveszítette, nem jó tanár

– **Kudarac?**

– Nekem sohasem a kudarc fáj, hanem az az esély, amit eljátszottunk...

– **Nyelvoktatás?**

– Legjobb erre Kölcseyvel felelni: „*Tiszteld és tanuld más művelt népek nyelvét is..., de soha ne feledd, miképpen idegen nyelveket tudni szép, a hazait pedig lehetőségig művelni kötelesség.*”

– **Siker?**

– Mindig átmeneti. Alkalmi. Aztán idővel rájössz, semmi sem marad, csak a jellemed. No, „ezt” megtartani – az a siker!

– **Öregség?**

– Szerintem csak annyira kell megöregedni, amennyire meg kell okosodni.

– **Honnan tanár úr nyíltsága?**

– A Nyilas jegyében születtem.

– **Van még, amit nem kérdeztem?**

– Hogy kedvenc sportágam-e a foci? Hogy kedvenc hobbim-e a film? Hogy nekem a legjobb kis csapat a Bolyaiban, a 12. B, amely az idén fog érettségizni, az osztályom!

– **Köszönöm a beszélgetést.**

Farkas Csaba

¹ (1990 óta dolgozik a gimnáziumban, magyartanár. A Bolygató felelős szerkesztője. Farkas Csaba riportja *Az egészen egyszerűen: Bolyai c. könyvben jelent meg, a 21. oldalon. A 14. számban (1998. szeptember) részletek jelentek meg belőle.*)

Kovács Krisztina

Kérdések

Mondd, hány éj a nap?
Hány éj a fény?
Mondd, hol van a fény?
Hány én az ÉN?
Mondd: ki vagyok én?

(1996-ban érettségizett a „D” osztályban. Pszichológus hallgató az ELTE-n.)

Kubinyi Jenő

La langue française...

Tíz éve naponta jár be Fülöpszállásról Kecskemétre tanítani Kubinyi Jenő, a Bolyai franciatanára, az intézmény alapító tagja.

– Nagyon fontos ez a tíz év a gimnázium életében – kezdi a beszélgetést –, hisz bizonyítani kellett a megyében is, és a város iskolái között is életképességét, eredményességét. Jó volt átélni alapítóként ezeket a nehéz, sokszor vívódással teli, de eredményes esztendőket.

– **Ma elég kevés középiskolában folyik franciaoktatás. Hogyan értékeli az elmúlt tíz esztendőt?**

– Általános és speciális tantervű csoportokban tanítjuk a franciát. Hogy még eredményesebb legyen e nyelv oktatása, szoros kapcsolatot építettünk ki Vauvert és Epernay városok egy-egy középiskolájával. Diákjaink jó része sikeresen nyelvvizsgázik, de a különböző versenyeken is megállják a helyüket. *Dénes Norbert*, pl. OKTV-n 5. lett, természetesen a megyei versenyt is megnyerte *Kalóz Viktóriával*, *Kerekes Zsuzsával* együtt. *Bogdanovics Tímeát*, *Tóth Bernadettet*, *Boldoczki Zsoltot* és *Dénes Norbertet* franciaországi intézetbe vették fel.

– **S választják-e tanár úr pályáját diákjai?**

– Örömmel tölt el, hogy a nálunk érettségizettek közül, pl. *Fehér Csilla*, *Kopasz Gabriella*, *Szabó Izabella*, *Nagy Éva*, *Kis Kamilla*, *Szulcsán Emese*, *Fekete Gábor*, *Mile Nóra* és *Kovács Ildikó* a nehéz, de szép franciatanári szakot választották. Figyeljük a pályájukat, s jó szívvvel fogadjuk, ha kötelező gyakorlatukat az alma materben végzik. Sőt, volt tanítványom, *Gulyás Rozália* itt kezdte pályáját, s ez remélem, sikeres és elismerésben gazdag szakmai út kezdetét jelentette számára.

– **Az oktatás során tud-e valamit felmutatni, megismertetni tanítványaival e jelentős irodalmi nyelvkincsből?**

– Diákjaimnak emlékeztetőül, a francia irodalmat kedvelőknek pedig figyelemfelkeltésül szoktam idézni Anatole France szavait: *”La langue française est une femme. Et cette femme est si belle, si fière...”*. stb., ami magyarul: **„A francia nyelv egy nő. És ez a nő oly szép, oly büszke, oly szerény, oly vakmerő, oly megható, oly érzéki, oly tiszta, oly nemes, oly bizalmas, oly örült, oly bölcs, hogy szívünkől szertejűk, és soha nem érzünk kísértést a hozzá való hűtlenségre.”**

(A vele készült beszélgetés a *Kecskeméti Lapok Krétakör* rovatában jelent meg 1997. június 26-án. Lásd még cikkét a *Tíz év* könyvében.)

Kucsera Tamás

A filozófus matematikus

Évről évre megemlékezünk névadónkról, az 1802. december 15-én született **Bolyai Jánosról**. Többször idéztük, hogy bécsi tanulmányai idején kezdte meg azokat a vizsgálatokat, amelyek célja eredetileg az euklideszi párhuzamossági axióma bizonyítása volt. E bizonyítási kísérlet eredménye egy új – nem Euklideszi – geometriai rendszer kidolgozása lett, amelyet Bolyai abszolút geometriának nevezett.

Most az apai hagyományokat folytató Bolyai János **filozofikus-irodalmi munkásságára szeretném a figyelmet irányítani**, melynek kiteljesedését örök időkre megakadályozta a tudós korai halála. Bolyai neve a köztudatban elsősorban a matematikus alakját idézi fel. Tehetségét apjától, Bolyai Farkastól örökölte, aki szintén nagy érdemeket szerzett a korabeli kulturális élet felvirágoztatásában.

A fiú a matematikán kívül a filozófia terén is kamatoztatta talentumát. Az ifjabb Bolyai már az 1840-es évek elején elhatározta: az emberi tudás egészét felölelő összefoglaló művet ír. Élete utolsó szakaszában ezen enciklopédikus mű összeállításán dolgozott, ám a mostoha életsors már nem hagyott elég időt munkája végleges megfogalmazásához, és csupán a témáról írott jegyzetein kerültek elő hagyatékából. A mű címe egyszerűen „**TAN**” lett volna. Három fő részének pedig az **Üdvtan**, a **Meltan** és a **Múltan** elnevezést szánta. Korunk nyelvére lefordítva a Meltan „melléktant” jelent, a Múltan pedig az „elmúlttal”, vagyis a történelemmel foglalkozott volna, ám mindezeknek csak vázlatuk és egy-egy részük készült el. Teljességgel megformált alkotásnak egyedül az Üdvtan tekinthető, mely szintén kisebb részekből tevődik össze.

Ezek között kimagasló helyet foglal el a **Jótan**, mely különös rendeltetéssel bír Bolyai János tudományos rendszerében. A Jótan tárja föl a boldogság megvalósításának tényleges útját és kívánalmait, és itt kapnak helyet az újonnan kidolgozandó törvények, életmódszabályok, egyszóval mindaz, ami az eljövendő társadalmi közösséget összetartja és rendezi.

A régies nyelvezet és a szóhalmozás ellenére **szavai mögött egy humanista filozófus képe jelenik meg, egy olyan egyéniségé, aki demokrata elveket is képvisel, és gondolatait az emberiség boldogulása érdekében szeretné minél szélesebb rétegekhez eljuttatni**. Számkivetettsége azonban gátat vetett nagyszabású elképzeléseinek, és a világ egyik legnagyobb matematikusa, a magyar tudósvilág kiemelkedő képviselője elhagyottan, szegényen hunyt el, minden elismerés nélkül.

Kora méltatlanul elfeledte őt, az utódok már felismerték nagyságát. Nekünk, bolyaisoknak, kötelességünk, hogy múlhatatlan tisztelettel adózzunk Bolyai János emlékének. *(1996-ban érettségizett a „D” osztályban. Írásaival, esszéivel, „Barangoló” rovatunk irodalmi ismertetőivel találkozhattunk a Bolygató hasábjain. Itt közölt cikke a 9. (1996. decemberi) számban, a 11. oldalon jelent meg. Lásd még a Tíz év könyvében. 1995-ben a Bolyai-napok megnyitó ünnepségén hangzott el ez a szöveg. Az ELTE joghallgatója.)*